หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ถั่วเขียวเป็นพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจพืชหนึ่งของประเทศ นับตั้งแต่ปี 2519 เป็นต้นมาประเทศไทยสามารถส่งถั่วเขียว และผลิตภัณฑ์ถั่วเขียวไปจำหน่ายยังต่างประเทศปีหนึ่ง มูลค่าไม่ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาท นอกจากนี้ถั่วเขียวยังเป็นพืชที่มีคุณค่าทางด้านโภชนาการสูง สามารถนำมาประกอบอาหารได้หลายชนิด เช่น วุ้นเส้น ส่ลิ่ม และขนมต่าง ๆ โดยที่ถั่วเขียวมีโปรตีนอยู่ถึง 21% ซึ่งใกล้เคียงกับถั่วลิสง (25%) ถั่วเขียวจึงจัดเป็นแหล่งอาหารโปรตีนราคาถูกที่จะเสริมคุณค่าทางอาหารได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้โรงงานผลิตอาหารสัตว์ยังนิยมนำกากถั่วเขียวไปผสมในการผลิตเป็นอาหารสัตว์บางชนิด ลำต้น และใบของถั่วเขียวก็สามารถนำไปใช้เลี้ยงสัตว์ได้โดยตรง เนื่องจากถั่วเขียวเป็นพืชที่มีอายุสั้น จึงสามารถปลูกเป็นพืชหมุนเวียน หรือพืชบำรุงดินได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวประมาณ 3 ล้านไร่ ได้รับผลผลิตประมาณ 3 แสนตัน ซึ่งยังไม่พอกับความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ดังนั้นตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525-2529 จัดให้ถั่วเขียวเป็นพืชที่มีการเร่งรัดการผลิต ให้มีการเพิ่มอัตราการผลิตปีละ 5.4% โดยจะเพิ่มผลผลิตต่อไร่จาก 100 กิโลกรัม/ไร่ เป็น 130 กิโลกรัม/ไร่ ในปี 2529

เกษตรกรแทบทุกภาคนิยมปลูกถั่วเขียวกันมากขึ้น โดยปลูกเป็นพืชนำ หรือพืชตามหมุนเวียนกับพืชหลักชนิดอื่น ซึ่งทำให้เกิดระบบการปลูกพืชที่ดีขึ้น เนื่องจากถั่วเขียวมีราคาดีและให้รายได้สูงพอที่จะแข่งขันกับพืชชนิดอื่นได้ ทั้งยังสามารถเจริญเติบโต และให้ผลผลิตสูงในท้องที่และฤดูกาลที่พืชชนิดอื่น ๆ ไม่สามารถจะปลูกได้ดีได้ จากสาเหตุดังกล่าว รัฐบาลจึงเริ่มส่งเสริมให้ปลูกถั่วเขียวแทนข้าวนาปรัง และมันสำปะหลังในบางจังหวัด สำหรับภาวะตลาดการส่งออกของถั่วเขียวก็มีแนวโน้มสูงขึ้น ประเทศที่รับซื้อถั่วเขียวที่สำคัญ ๆ ของประเทศไทย ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ไต้หวัน และอินเดีย

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. ศึกษาต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการปลูกถั่วเขียวในเขตภาคกลางของประเทศไทย
2. ศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการลงทุนปลูกถั่วเขียว

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาต้นทุน และผลตอบแทนจากการปลูกถั่วเขียว* โดยศึกษาข้อมูลจากการออกแบบสอบถามจากตัวอย่างเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเขียวในจังหวัดสพบุรี ชัยนาท ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญในเขตภาคกลาง และจะทำการวิเคราะห์ต้นทุน และอัตราผลตอบแทนแยกตามฤดูกาลเพาะปลูก คือ รุ่นที่ 1 หมายถึง การปลูกถั่วเขียว ในต้นฤดูฝน หรือเดือนเมษายน-พฤษภาคม และรุ่นที่ 2 หมายถึง การปลูกถั่วเขียวในฤดูแล้ง หรือเดือนธันวาคม-กุมภาพันธ์

วิธีการศึกษา

1. วิธีการรวบรวมข้อมูล

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการออกแบบสอบถามเกษตรกรในจังหวัดสพบุรี ชัยนาท สอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการค้นคว้าหนังสือ เอกสาร ตัวเลขทางสถิติ บทความต่าง ๆ และเอกสารประกอบการศึกษาจากส่วนราชการ เช่น กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการค้าต่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ สภาหอการค้าไทย เป็นต้น

2. วิธีการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ

2.1 ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ จากข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ

---

* (Mung bean) ซึ่งหมายถึง ถั่วเขียวผิวมัน และถั่วเขียวผิวธรรมดา

2.2 ศึกษาส่วนประกอบของต้นทุนการผลิต และวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการปลูกถั่วเขียว ตามฤดูกาลเพาะปลูก

2.3 ศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต

2.4 ศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการปลูกถั่วเขียว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนจากการปลูกถั่วเขียว
2. ทำให้ทราบปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตถั่วเขียว
3. ทำให้ทราบปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการปลูกถั่วเขียว
4. เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุนปลูกถั่วเขียว
5. เป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาให้ความช่วยเหลือ หรือสนับสนุนให้เป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกร และส่งเสริมเป็นสินค้าออกเพิ่มขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย